

L'equívoc de Lerroux

Durant aquest temps de discussió de l'Estatut, hom ha pogut constatar com el senyor Lerroux ha vingut emprant una munió de posicions, algunes de les quals han deixat, per cert, ben mal parats aquells postulats liberals que semblava defensar.

A nosaltres, la posició de "Don Lacandru" ens ha fet l'efecte del timoner d'una nau que, perdent el comandament, va fent cabrioles damunt les ones enjogassades del mar de la política, fins que, per últim, perdut ja el control i fent-se-li difícil l'entrada a la cala que tan bé albirava, deix la nau a son caprici i a mercè del corrent que més empenyi. Amb un somriure, a flor de llavis, el senyor Lerroux, deix que la nau l'hi rellisqui pel corrent suïcida, tot i preveient un imminent abordatge.

Salvant tots els respectes que ens pugui merèixer el cabdill radical, forçosament hem d'arribar a la conclusió que el seu temple doctrinal no està de bon tros a l'alçària que requereix a tot polític situat a primera fila de la República.

Un caríssim amic meu, radical cent per cent, fa uns dies em deia, amb accent colpidor, que el senyor Lerroux està disposat a esvair del seu avui, tot aquell passat que sembla el mortificat; millor dit, disposat a assassinar tofa la seva història política.

Quelcom hi ha en aquest sentit. Jo, millor diria, però, que avui el senyor Lerroux, per diverses circumstàncies es veu arrossegat a desenvolupar una política un xic baixa de sostre, potser a desgrat d'ell mateix, i tanmateix contrària a la que havia preconitzat en diverses ocasions, sobretot en el que fa referència a la qüestió catalana.

Degut a la gran varietat de papers que hi ha dintre la seva minoria, el cabdill radical es veu precisat a navegar sense rumb fixe, tot cercant fórmules de concòrdia que a tots vagin bé.

No és comprensible, per exemple, que puguin conviure sota la mateixa disciplina, en matèria d'Estatut, els radicals Estadella i Simó —aquest darrer ja separat de la minoria—, els dos fervents i autèntics autonomistes, i el senyor Rey Mora, rabiós antiestatutista.

L'actitud que ha emprat el senyor Lerroux, pel que toca a l'Estatut, a nosaltres no ens ha sorprès gaire, puix sabíem ja, a graient, que malgrat el seu programa quasi federal, la majoria dels membres del seu partit són unitaris i gent que no pot sostreure-s a la mania de "los Reyes Católicos y la unidad nacional".

Catalunya, avui per avui, no pot confiar per a res del partit radical, puix vulguin o no vulguin, són una força contrària a l'Estatut.

Naturalment que avui els radicals combaten l'Estatut de Catalunya, més que res, perquè saben que si aquest s'aprova, junt amb la reforma agrària, els socialistes estaran, encara, al govern una llarga temporada. I això és precisament el que treu de llodriguera a les hosts de don Alejandro.

Tenim gairebé la certesa, que si els radicals, malgrat i ésser antiestatutistes, sapiguessin que votant l'Estatut íntegrament, s'acabés automàticament la conjunció republicana-socialista, el votarien sense pensar-s'hi gens.

En el parlament pronunciat a Saragossa, la passada setmana, el cabdill radical ens feu l'efecte d'un pobre equilibrista que està passant la maròma.

No passarà l'Estatut — digué — si no hi ha un article adicional que digui: Quan es posi en perill la sobirania (?) nacional, el Poder central té dret a suspendre'l.

Es aquella famosa teoria de l'autonomia *bien entendida*.

Nosaltres el planyem, cregui, senyor Lerroux. Vostè anant de braç amb els Maura, Melquiades i Alba, numèricament podrà ésser més fort; és veritat, però, no oblidí tampoc que les forces autènticament esquerranes d'Ibèria, jamai permeteran que el comandament del país vagi a caure a mans que fins fa poc fuetejaven la llibertat dels homes i dels pobles de la península.

I pel que toca a nosaltres, ja hem dit diverses vegades que la Catalunya, malgrat tot, està disposada a viure dignament la llibertat que va conquerir-se el 14 d'abril, puix no s'hi val a passar maromes ni a jugar amb la dignitat d'un poble.

JOAN DE BLANCAFORT

L'escomesa de Lerroux contra els socialistes

El senyor Lerroux, "reclós en les pinedes de Sant Rafael", ha fet unes declaracions a un redactor del "Full Oficial" en les quals declara que no ha donat motius als socialistes perquè facin acusacions tan greus com les contingudes en el manifest que han publicat respondent al seu discurs de Saragossa.

Respecte al debat polític, diu que, en plantejar-lo en un moment passional, es contreu una gran responsabilitat que no afavoreix la República.

Contràriament, el senyor Guerra del Río, en un acte celebrat diumenge al Centre Radical d'Aliança Republicana de Barcelona, anuncià per aquesta setmana esdeveniments de caràcter polític.

"Abans de quaranta-vuit hores — digué —, on aquestes coses s'han de dir, al Parlament, s'aixecarà la veu del partit radical per tal d'acusar davant d'Espanya tota..."

Sembla, doncs, que, per una banda, el cap dels radicals no està per brocs. Per l'altra, però, es veu clarament que els seus l'empenyen. I és possible que empès pels compromisos contrets — potser ha anat un xic més lluny del que volia i li convenia — el senyor Lerroux no tindrà altre remei que lligar-se la manta al cap.

La "catàstrofe" s'anuncia per avui. Veurem què és el que s'enfonsa.

El senyor Cordero, però, ens ha tranquil·litzat. "La crítica que pot fer al Parlament el senyor Lerroux — ha dit —, per dura que sigui, no podrà determinar la caiguda del Govern."

...

EL QUE DIU EL PRESIDENT DE LA COMISSIO EXECUTIVA DE LA U. G. T.

Parlant sobre les manifestacions que ha fet el senyor Lerroux, referents al manifest del partit socialista, ha dit el senyor Cordero:

—He llegit la seva opinió en els periòdics. He d'oposar-li que el manifest és eminentment polític i ajustat al discurs agressiu que pronuncià a Saragossa; que no hi ha res d'anticonstitucional; que nosaltres mai privarem al cap d'Estat

de la facultat que li concedeix la Constitució per a resoldre les crisis que estimi pertinents. El que és impopular, i anticonstitucional per als interessos de la República i de la revolució, és la seva apel·lació en el discurs de Saragossa a la més alta autoritat de l'Estat, per tal que procedeixi a resoldre la crisi sense que prèviament hagi tingut estat parlamentari en les Corts.

L'actitud del senyor Lerroux, va contra la sobirania del Parlament, fent ressorgir la política republicana amb els vells mètodes de la infelicitada política dels monàrquics.

Respecte l'amenaça de retirar-se del Parlament la minoria radical, el president de la Comissió executiva de la U. G. T., ha dit:

—Si vol el senyor Lerroux retirar-se, que es retiri. Amb la seva responsabilitat pot fer el que vulgui, però en el moment de retirar-se quedaria jutjat, i això sí que seria exercir davant les Corts, President de la República i la consciència del país, una dictadura minoritària de conseqüències catastròfiques. Les Corts, però, continuarien la seva tasca.

Lerroux — ha afegit —, en un discurs pronunciat a Ciudad Real parlà de què en el partit socialista s'admetien lladres i assassins; a Saragossa digué que el Partit Socialista té gent indesitjable. Li agraeixo, però més adequadament podria aplicar-s'ho al seu, perquè el Partit Socialista i la U. G. T., organitzacions democràtiques, fan una gran depuració inexorable. L'actitud de Lerroux invitant a collaborar en el seu partit a tots i admetent en el seu còs als vells cacs monàrquics, és francament sospitosa per a l'opinió republicana i democràtica del país i perillosa per a la República.

Als socialistes ens dolen les discòrdies que existeixen entre els partits republicans, perquè aquestes precisament, foren les que feren desaparèixer la República anterior.

Acaba insistint que el Partit Socialista i la U. G. T., estan disposats a impedir que el país sigui governat amb mètodes que no siguin democràtics i liberals.